

KLAGANDE
Migrationsverket

MOTPART
Karlsborgs kommun

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 20 november 2019
i mål nr 12502-18, 12503-18, 12505-18 och 12506-18, se bilaga A

SAKEN
Statlig ersättning för asylsökande

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten meddelar prövningstillstånd.

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Migrationsverket yrkar att kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom i den del som gäller återförvisning och anför bl.a. att återförvisningen för prövning enligt andra bestämmelser än de som varit föremål för prövningen i första instans går utöver prövningsramen i målen.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Mottagandet av asylsökande är i grunden en statlig angelägenhet. Ansvaret för att genomföra detta har dock i stor utsträckning lagts på kommunerna,

som har möjlighet att få ersättning från staten för olika slags kostnader som de drabbas av till följd av denna överflyttning av ansvar.

I det här fallet har Karlsborgs kommun fått vidkännas kostnader för utbildning avseende tre asylsökande personer som har varit placerade på SiS-institution sedan de beretts vård med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga. Kommunen har därför begärt ersättning från staten för kostnaderna med drygt 230 000 kr.

Migrationsverket ansåg att kommunen inte hade rätt till ersättning enligt vissa angivna bestämmelser i förordningen (2002:1118) om ersättning för asylsökande m.fl. respektive förordningen (2017:193) om ersättning för asylsökande m.fl.

Förvaltningsrätten ansåg heller inte att kommunen kunde få ersättning enligt de i Migrationsverkets beslut angivna bestämmelserna, men visade målen åter till myndigheten för prövning enligt andra bestämmelser i de två förordningarna.

Kammarrätten anser att processramen i det här fallet utgörs av de kostnader som kommunen faktiskt har begärt ersättning för. Förvaltningsrätten har, med hänvisning till instansordningsprincipen, visat målen åter till Migrationsverket för prövning av frågan om ersättning enligt andra bestämmelser än de som framgick av verkets beslut. Förvaltningsrätten kan inte därigenom anses ha förändrat ramen för prövningen hos Migrationsverket, som fortfarande är frågan om rätten till ersättning för de aktuella kostnaderna.

Sammantaget kommer kammarrätten fram till att förvaltningsrättens dom ska stå fast. Det innebär att överklagandet ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

referent

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avd. 3

DOM

2019-11-20

Meddelad i Göteborg

Mål nr

12502–12503-18

12505–12506-18

KLAGANDE

Karlsborgs kommun

MOTPART

Migrationsverket

Enheten för statlig ersättning för asylsökande

ÖVERKLAGADE BESLUT

Migrationsverkets beslut 2018-09-28, dnr 733-2018-21430

Migrationsverkets beslut 2018-09-28, dnr 733-2018-13715

Migrationsverkets beslut 2018-09-27, dnr 733-2017-150386

Migrationsverkets beslut 2018-09-28, dnr 733-2017-140561

SAKEN

Ersättning för asylsökande enligt förordningen (2002:1118) om ersättning för asylsökande m.fl. (tidigare gällande asylersättningsförordningen)

Ersättning för asylsökande enligt förordningen (2017:193) om ersättning för asylsökande m.fl. (asylersättningsförordningen)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver de överklagade besluten i de delar de avser kostnader för vård och visar handlingarna i målen åter till Migrationsverket för prövning enligt 7 § förordningen (2002:1118) om ersättning för asylsökande m.fl. och 9 § och 15 § förordningen (2017:193) om ersättning för asylsökande m.fl.

FRÅGAN I MÅLEN

Frågan i målen är om Karlsborgs kommun har rätt till statlig ersättning för skolkostnader för asylsökande barn som placerats på SiS-institution med stöd av lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, förkortas LVU.

BAKGRUND

Kommunen har sökt statlig ersättning för faktiska utbildningskostnader för tre elever som är placerade på SiS-institution enligt LVU. Ansökningarna avser följande perioder och belopp.

Period	Belopp
20180101–20180331	75 600 kr
20171001–20171231	73 600 kr
20170620–20170630	8 800 kr
20170701–20170930	73 600 kr

För perioden till och med den 30 juni 2017 har prövningen gjorts med stöd av den tidigare gällande asylersättningsförordningen och för perioden från och med den 1 juli 2017 med stöd av den numera gällande asylersättningsförordningen.

DE ÖVERKLAGADE BESLUTEN

Migrationsverket avslag kommunens ansökningar med i huvudsak följande motivering.

Statlig ersättning för utbildningskostnader ska endast betalas ut när elever får utbildning på det sätt som framgår av 3 § i asylersättningsförordningen, eller 5 § den tidigare asylersättningsförordningen. Endast de skolformerna som räknas upp i förordningen ger rätt till ersättning. Barn och ungdomar som vårdas på en SIS-institution enligt LVU har som huvudregel sin utbildning på ungdomshemmet (jfr 24 kap. 8–9 §§ skollagen, 2010:800). De utbildningsformer som avses i det kapitlet ingår inte i skolväsendet (jfr 1 kap. 1 § skollagen) och kommunen har därför inte rätt till ersättning för sådana utbildningskostnader.

YRKANDEN M.M.

Kommunen

Kommunen yrkar i första hand ersättning för faktiska utbildningskostnader och i andra hand ersättning enligt schablon för utbildningskostnader.

Kommunen anför i huvudsak följande. De aktuella eleverna är tvångsplacerade och det finns inga andra möjligheter för kommunen att uppfylla sin undervisningsskyldighet enligt skollagen än genom den undervisning som SiS-institutionen arrangerar. De behov som eleverna har är av sådan karaktär att kommunen har rätt till ersättning för faktiska utbildningskostnader.

Kommunen har rätt till ersättning för den undervisningskostnad som kommunen har betalat för de asylsökande eleverna. Den undervisningen som bedrivs på en SiS-institution bedrivs enligt gällande skollag för grundskola och gymnasium och åtgärdsprogram och individuella studieplaner upprättas. Eftersom elevernas möjligheter är olika kommer även undervisningsformen att se olika ut för olika elever oavsett i vilken skola eleven går. Enligt gällande skollag ska undervisningen anpassas

efter alla elevers behov (1 kap. 8 § och 3 kap. skollagen). Undervisningen på SiS-institutionen är på bästa sätt anpassad till de aktuella elevernas behov.

Kommunen har i första hand rätt till ersättning för faktiska kostnader. Det hade inte varit riktigt att lämna in olika ansökningar för samma elever under samma tidsperiod och kommunen har därför inte sökt schablonersättning. Migrationsverkets fördröjning av handläggningen har frångått kommunen möjligheten att överklaga beslutet om schablonersättning i rätt tid.

Migrationsverket

Migrationsverket anser att överklagandet ska avslås och anför följande. Kommunen har i sitt överklagande framfört ett andrahandsyrkande om schablonersättning. Kommunen har inte tidigare ansökt om schablonersättning. Yrkandet har framställts för sent.

SKÅLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Den tidigare gällande förordningen (2002:1118) om ersättning för asylsökande m.fl. har upphört att gälla den 1 juli 2017. Enligt övergångsbestämmelser till den numera gällande förordningen (2017:193) om ersättning för asylsökande m.fl. gäller dock den upphävda förordningen fortfarande i fråga om kostnader som uppkommit före den 1 juli 2017. För kostnader uppkomna härefter gäller den numera gällande asylersättningsförordningen (se punkten 3 övergångsbestämmelserna till SFS 2017:193).

Förordning (2002:1118) om ersättning för asylsökande m.fl. (den tidigare gällande asylersättningsförordningen)

En kommun har rätt till ersättning för kostnader för utbildning för bland annat asylsökande barn.

Ersättning får betalas för barn som vistas på en mottagningsenhet eller i en kommun och som enligt 29 kap. 2 § andra stycket 1. eller 2. skollagen ska anses som bosatta här vid tillämpningen av nämnda lag och som därför har rätt till utbildning i förskola enligt 8 kap. 4 § skollagen, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola eller sameskola och, under de förutsättningar som anges i 29 kap. 3 § skollagen, gymnasieskola eller gymnasiesärskola.

Efter särskild prövning får Migrationsverket betala ersättning till en kommun för extra kostnader för barn i förskola eller elever med behov av särskilt stöd och för andra extraordinära kostnader för utbildningsverksamhet (5 § första, andra och femte stycket).

En kommun har rätt till ersättning för kostnader för vård av asylsökande barn. Ersättning lämnas för vård som ges med stöd av socialtjänstlagen (2001:453) eller lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) under den tid som barnets ansökan om uppehållstillstånd prövas (7 §).

Förordning (2017:193) om ersättning för asylsökande m.fl. (den numera gällande asylersättningsförordningen).

En kommun har rätt till ersättning för kostnader för utbildning för bland annat asylsökande barn.

Ersättning får betalas ut för barn som vistas på en mottagningsenhet eller i en kommun och som enligt 29 kap. 2 § andra stycket 1. eller 2. skollagen ska anses som bosatta här vid tillämpningen av nämnda lag och därför har rätt till utbildning enligt den lagen (3 § första och andra stycket).

Utöver den schablonersättning som ska betalas ut enligt 4 § får, efter särskild prövning, ersättning betalas ut till en kommun eller ett landsting för extra kostnader för ett barn i förskola eller för en elev med behov av särskilt stöd och för andra extraordinära kostnader för sådan utbildning (5 §).

En kommun har utöver schablonersättning för ensamkommande flyktingbarn bland annat rätt till ersättning för kostnader för vård som ges till barn under 18 år med stöd av LVU. Ersättning ska betalas ut för kommunens faktiska kostnad per barn och dygn för den del av kostnaden som överstiger beloppet för schablonersättningen (9 §).

För andra asylsökande barn än ensamkommande flyktingbarn har en kommun rätt till ersättning för kostnader för vård i ett annat hem än barnets eget bland annat om vården ges med stöd av LVU (15 §).

Föreskrifter från Statens institutionsstyrelse

Statens institutionsstyrelse (SiS) utfärdar föreskrifter om vårdavgifter för ungdomar som, med stöd av 3 § LVU, vårdas vid särskilda ungdomshem. År 2017 gällde SiS-föreskrifterna SiSFS 2016:1 och år 2018 gällde SiS-föreskrifterna SiSFS 2017:1 om vårdavgifter för ungdomar som vårdas vid särskilda ungdomshem med stöd av 3 § LVU (nedan benämnda SiS-föreskrifterna).

Skolkostnader för skolgång vid institutionen ingår i vårdavgifterna (7 § SiS-föreskrifterna).

I särskilt beslut ges information om skolkostnaderna vid de särskilda ungdomshemmen (9 § SiS-föreskrifterna).

I vårdavgiften år 2017 ingår skolkostnader med 800 kr per vård dygn och år 2018 ingår sådana kostnader med 840 kr (SiS-beslut om vårdavgifter för ungdomar som vårdas med stöd av 2 § LVU m. fl. för år 2017 och 2018).

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målen är om kommunen har rätt till ersättning från Migrationsverket för kostnader för utbildning som bedrivits på SiS-boende för barn som är placerade med stöd av LVU. Av utredningen framgår att de kostnader som kommunen har sökt ersättning för avser kostnader för skolgång som anordnas inom ramen för den vård som ges vid SiS särskilda ungdomshem.

Utbildningskostnader

Kommunen har genom tidigare beslut av Migrationsverket fått frågan prövad om rätt till schabloniserad ersättning för kostnader för utbildning enligt den tidigare gällande asylersättningsförordningen. Beslutet har inte överklagats till förvaltningsrätten. För schabloniserad ersättning för tiden 1 januari – 31 mars 2018 saknas ansökan om rätt till schabloniserad ersättning.

I fråga om extra och extraordinära kostnader följer det direkt av bestämmelsen i 5 § den tidigare gällande asylersättningsförordningen

att rätt till ersättning för extraordinära utbildningskostnader endast avser de utbildningsformer som räknas upp i 1 kap. 1 § skollagen. Enligt 3–5 §§ den numera gällande asylersättningsförordningen framgår det emellertid inte med samma tydlighet av bestämmelsen, men med hänsyn till att det framgår att schablonersättningen enbart täcker de utbildningsformerna som vid tillämpning anges i 1 kap. 1 § skollagen är det förvaltningsrättens uppfattning att den tidigare begränsningen fortsatt gäller för extraordinära kostnader.

Den särskilda utbildningsform som nu är aktuell räknas inte upp i 1 kap. 1 § skollagen (jfr också prop. 2014/15:43 s. 17) och kommunen har därför inte rätt till den schabloniserade ersättningen för utbildningskostnader enligt asylersättningsförordningarna (jfr avgörande från Kammarrätten i Stockholm mål nr 6238-18).

Vårdkostnader

Frågan är här efter om kostnader istället ska ersättas som vårdkostnader enligt 7 § den tidigare gällande asylersättningsförordningen eller 9 § alternativt 15 § gällande asylersättningsförordningen trots att kommunen ansökt om ersättning för kostnaderna för utbildning.

Kammarrätten i Stockholm har i dom den 25 oktober 2019 i mål nr 2151–2155-19 funnit att kostnader för utbildning vid SiS-institution utgör kostnad för vård och därmed berättigar till statlig ersättning.

Av de inlämnade fakturorna framgår att de aktuella utbildningskostnaderna ingår som en del i den vårdavgift som vårdgivaren har fakturerat kommunen. Mot bakgrund av det och med beaktande av vad som framgår av ovan angivna SiS-föreskrifter och beslut, anser förvaltningsrätten att de aktuella utbildningskostnaderna är sådana kostnader för vård i annat hem

än barnets eget som ges med stöd av LVU och som kommunen har rätt till ersättning för enligt 7 § den tidigare gällande asylersättningsförordningen och enligt 9 § eller 15 § den gällande asylersättningsförordningen (se avgöranden från Kammarrätten i Jönköping mål nr 1424-17 och 1444-17 samt Kammarrätten i Stockholms dom den 27 januari 2015 i mål nr 6238–6239-18 och den 25 oktober 2019 i mål nr 2151–2155-19).

Det finns inte något krav på att en ansökan från en kommun ska vara specificerad till ersättning enligt en särskild bestämmelse. Mot bakgrund av det och eftersom det framgår tydligt av bifogade fakturor från SiS-institutionen att kostnaderna avser skolkostnad och att det är fråga om sådana kostnader som varit nödvändiga för att kommunen skulle kunna ge barnen behövlig vård borde Migrationsverket ha prövat kommunens ansökan även i förhållande bestämmelserna om ersättning för vårdkostnader trots att kommunen uppgett att det är fråga om kostnader för utbildning. Migrationsverket har inte prövat yrkandena utifrån bestämmelserna om ersättning för vårdkostnader. Med hänsyn till att principen om instansordning i första hand bör följas ankommer det på Migrationsverket att som första instans pröva frågan om rätt till ersättning för kostnader för vård. Handlingarna i målen ska därför lämnas över till Migrationsverket för prövning av om kommunen har rätt till ersättning för kostnaderna som vårdkostnader.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-03).

Rådman

I avgörandet har även nämndemännen
och deltagit.

Föredragande i målen har varit föredragande juristen

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitat ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.